

Полюшко А. В.,

здобувач

Науково-дослідного інституту публічного права

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-7114-8422>

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ГЕНДЕРНОГО ВПЛИВУ РІШЕНЬ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Анотація. Наукова публікація присвячена дослідженню адміністративно-правових засобів оцінювання гендерного впливу рішень органів державної влади в Україні.

Зазначається, що у сучасних умовах ефективність діяльності органів державної влади оцінюється не лише за результатами виконання покладених на них функцій, а й за здатністю формувати та реалізовувати управлінські рішення, які не створюють дискримінаційних наслідків для різних соціальних груп. Формально нейтральні нормативно-правові акти чи управлінські рішення нерідко по-різному впливають на жінок і чоловіків через існуючі соціальні, економічні та професійні відмінності, що обумовлює необхідність їх попереднього комплексного аналізу. Саме тому оцінювання гендерного впливу поступово перетворюється на один із важливих інструментів підвищення якості державного управління, орієнтованого на справедливість, рівність та належний захист прав людини.

Сформульовано висновок про те, що сучасний механізм оцінювання гендерного впливу в Україні вже має належне нормативне підґрунтя, однак його практична ефективність значною мірою залежить від узгодженого функціонування організаційно-інституційних, процедурних, інформаційно-аналітичних, кадрових та контрольних адміністративно-правових засобів.

Запропоновано доповнити Закон України «Про адміністративну процедуру» положеннями, що передбачають проведення оцінювання можливих дискримінаційних наслідків під час підготовки адміністративних актів у випадках, коли відповідні рішення можуть істотно впливати на реалізацію прав, свобод і законних інтересів значної кількості осіб. Це дозволить перетворити оцінювання гендерного впливу з вузькоспеціалізованого напрямку експертної діяльності на універсальний елемент сучасної адміністративної процедури.

Ключові слова: гендерний вплив, публічне адміністрування, правові засоби, інструментальна теорія, принцип рівності, управлінські рішення, вплив, оцінювання, механізм, експертиза, адміністративна процедура.

Актуальність теми. Актуальність дослідження адміністративно-правових засобів оцінювання гендерного впливу рішень органів державної влади в Україні зумовлена сучасними тенденціями розвитку демократичного врядування, утвердженням принципу верховенства права та необхідністю забезпечення реальної рівності прав і можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах суспільного життя. У сучасних умовах ефективність діяльності органів державної влади оцінюється не лише за результатами виконання покладених на них функцій, а й за здатністю формувати та реалізовувати управлінські рішення, які не ство-

рюють дискримінаційних наслідків для різних соціальних груп. Формально нейтральні нормативно-правові акти чи управлінські рішення нерідко по-різному впливають на жінок і чоловіків через існуючі соціальні, економічні та професійні відмінності, що обумовлює необхідність їх попереднього комплексного аналізу. Саме тому оцінювання гендерного впливу поступово перетворюється на один із важливих інструментів підвищення якості державного управління, орієнтованого на справедливість, рівність та належний захист прав людини.

Особливої актуальності ця проблематика набуває в умовах європейської інтеграції України, оскільки гармонізація національного законодавства із правом Європейського Союзу передбачає впровадження сучасних механізмів забезпечення гендерної рівності на всіх стадіях формування та реалізації державної політики. Виконання міжнародних зобов'язань України потребує не лише нормативного закріплення відповідних принципів, а й створення дієвих адміністративно-правових процедур, які дозволятимуть своєчасно виявляти потенційні ризики виникнення нерівності, прогнозувати можливі соціальні наслідки прийнятих рішень та своєчасно коригувати їх зміст. За таких умов оцінювання гендерного впливу набуває значення превентивного механізму, спрямованого на недопущення дискримінаційних практик ще до моменту їх практичної реалізації.

Не менш важливим чинником актуальності є трансформація самої системи публічного адміністрування, яка дедалі більше орієнтується на застосування доказового підходу під час прийняття управлінських рішень. Такий підхід передбачає, що суб'єкт владних повноважень повинен належним чином довести й обґрунтувати необхідність та доцільність прийняття відповідного управлінського рішення.

Обґрунтування державної політики на основі об'єктивних даних, статистичних показників, соціальних досліджень та прогнозування можливих наслідків значно підвищує її ефективність і суспільну довіру до діяльності органів влади. Водночас чинний адміністративно-правовий механізм оцінювання гендерного впливу в Україні ще перебуває на стадії розвитку, характеризується окремими прогалинами нормативного регулювання, недостатньою визначеністю процедур, відсутністю єдиних методичних підходів та неоднаковою практикою його застосування різними органами державної влади. Це обумовлює необхідність комплексного наукового дослідження адміністративно-правових засобів оцінювання гендерного впливу, визначення напрямів їх удосконалення та вироблення науково обґрунтованих рекомендацій щодо підвищення ефективності відповідних управлінських процедур в Україні.

Питання адміністративно-правового забезпечення формування та реалізації гендерної політики, забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків, гендерного мейнстрімунгу та розвитку відповідних механізмів державного управління досліджували О. Кравченко, А. Боровик, Л. Перевалова, Г. Гаряєва, Н. Грицяк, О. Андрійко, В. Авер'янов, Ю. Битяк, Т. Коломоєць, В. Колпаков, Т. Марценюк та інші науковці.

Окремо слід відзначити дисертацію О. Кравченка на тему «Адміністративно-правові основи гендерної політики в Україні», яка є фактично першою комплексною роботою із зазначеної тематики в адміністративному праві України, а також колективну монографію О. Кравченка та А. Боровика на вказану тему [1].

Також на окрему увагу в контексті теми даного дослідження заслуговує монографія Н. Грицяк «Формування гендерної політики в Україні: проблеми теорії, методології, практики» [2].

Не менш важливе значення для дослідження обраної тематики має публікація Л. Перевалової та Г. Гаряєвої на тему «Правові засади регулювання державної гендерної політики в Україні» [3].

Серед наукових праць, присвячених інструментальній теорії права та концепції правових засобів, слід виділити дисертаційне дослідження О. Онуфрієнка «Правові засоби у контексті інструментальної теорії права» [4], а також наукові публікації А. Денисової «Правові засоби: поняття та види» [5], О. Ганзенка «Теорія правових засобів у контексті інструментальної теорії права» [6], О. Олійник «Адміністративно-правові засоби забезпечення інформаційної безпеки» [7], М. Лошицького «Адміністративно-правові засоби в механізмі охорони навколишнього середовища» [8].

Разом із тим питання адміністративно-правових засобів оцінювання гендерного впливу рішень органів державної влади залишаються недостатньо дослідженими, що й зумовлює актуальність цієї статті.

Постановка завдання. Метою наукової публікації є дослідження адміністративно-правових засобів оцінювання гендерного впливу рішень органів державної влади в Україні.

Методологія публікації включає поєднання класичних філософських, загальнонаукових та спеціально-юридичних методів дослідження. Крім того, використовуються такі наукові підходи як цивілізаційний, телеологічний, антропологічний, синергетичний та інструментальний.

Особливу роль відіграє саме інструментальний науковий підхід, який розглядає право не тільки як систему встановлених або санкціонованих державою заборон, дозволів та зобов'язань, але і як сукупність дієвих правових інструментів (правових засобів) досягнення публічної чи приватної мети правового регулювання суспільних відносин.

Результати дослідження. Правові засоби (правові інструменти) належать до фундаментальних категорій загальної теорії права та традиційно перебувають у центрі уваги вчених-правознавців. Так, О. Онуфрієнко визначає правові засоби як систему субстанціональних та діяльнісних правових явищ, за допомогою яких конкретні суб'єкти правовідносин досягають приватних та публічних цілей [4, с. 14–15].

Таким чином, запропонована О. Онуфрієнком класифікація правових засобів на субстанціональні та діяльнісні узгоджується зі структурою механізму правового регулювання, який поєднує статичний і динамічний аспекти.

У свою чергу А. Денисова визначає правові засоби як правові явища, які відображені в інструментах (постановах) та діях (технологіях), за допомогою яких задовольняються інтереси суб'єктів права, забезпечується досягнення особистих та публічних цілей [5, с. 191–192]. До субстанціональних правових засобів (засобів-постанов, інструментів) вона відносить зобов'язання, дозволи, заборони, заохочення, пільги, норми права, принципи права тощо, а до дієвих (засобів-дій, технологій) – акти реалізації права, акти застосування права, акти тлумачення права і всі процеси юридичної діяльності [5, с. 191–192].

З такою класифікацією правових засобів варто погодитись, адже вона найбільш повно визначає всі ключові елементи механізму правового регулювання.

На думку О. Ганзенка, правові засоби є системою правових форм, методів, способів і прийомів досягнення приватних чи публічних цілей суб'єктами правовідносин. Такий інструментальний підхід до розуміння права, на думку науковця, надає можливість сприймати правову матерію не тільки як сукупність затверджених державою імперативних заборон, зобов'язань і дозволів, а як систему реальних правових інструментів задоволення потреб, реалізації інтересів особи, суспільства та держави в цілому [6, с. 36–37].

Таким чином, інструментальний підхід до праворозуміння змінює саму психологію сприйняття права. Учасники суспільних відносин починають сприймати право не як нав'язану державою сукупність норм (правил поведінки), а як систему реальних і дієвих правових інструментів реалізації та захисту власних і суспільних інтересів.

Адміністративно-правові засоби є самостійним різновидом правових засобів, які застосовуються у сфері публічного адміністрування та характеризуються переважним використанням юридичних зобов'язань і заборон, що обумовлено публічно-владною природою адміністративно-правового регулювання.

Адміністративно-правові засоби становлять важливу складову механізму адміністративно-правового регулювання, забезпечуючи практичну реалізацію норм адміністративного права.

Правовою основою функціонування механізму оцінювання гендерного впливу рішень органів державної влади в Україні є Конституція та закони України. Так, відповідно до статей 3, 21 та 24 Конституції України людина, її життя, здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються найвищою соціальною цінністю, а громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом незалежно від статі [9]. Реалізація зазначених конституційних положень потребує створення дієвого адміністративно-правового механізму, який забезпечував би врахування можливих наслідків управлінських рішень для різних соціальних груп ще на стадії їх підготовки.

Так, правовою основою оцінювання гендерного впливу рішень органів державної влади в Україні є закони України: «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» від 08.09.2005 № 2866-IV [10], «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» від 06.09.2012 № 5207-VI [11], «Про протворчу діяльність» від 24.08.2023 № 3354-IX [12].

Так, Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» є базовим нормативно-правовим актом, що визначає правові засади реалізації державної гендерної політики в Україні. Ним закріплено принцип рівності прав і можливостей жінок і чоловіків, визначено основні напрями

державної політики у цій сфері, повноваження органів державної влади та механізми забезпечення гендерної рівності. Саме положення цього Закону формують фундаментальні правові орієнтири для оцінювання гендерного впливу управлінських рішень, оскільки вимагають врахування їх можливих наслідків для реалізації принципу рівності [10].

Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» встановлює загальні правові та організаційні засади запобігання дискримінації, визначає її форми, ознаки та гарантії захисту прав осіб від дискримінаційних проявів. У контексті оцінювання гендерного впливу його значення полягає у закріпленні обов'язку суб'єктів владних повноважень забезпечувати недискримінаційний характер нормативно-правових актів і управлінських рішень, що створює юридичну основу для виявлення та усунення потенційних проявів непрямой гендерної дискримінації [11].

Закон України «Про правотворчу діяльність» визначає принципи, стадії та процедури підготовки, прийняття, експертизи й оцінювання нормативно-правових актів. Особливе значення для досліджуваної проблематики мають його положення щодо принципів недискримінації, наукової обґрунтованості та прогнозування наслідків правового регулювання, які передбачають необхідність урахування можливого впливу проєктів нормативно-правових актів на права та законні інтереси різних соціальних груп. Це створює нормативне підґрунтя для інтеграції оцінювання гендерного впливу в сучасний правотворчий процес [12].

Практична реалізація положень зазначених законів здійснюється відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28.11.2018 № 997 «Питання проведення гендерно-правової експертизи» [13] та Інструкції щодо інтеграції гендерних підходів під час розроблення нормативно-правових актів, затвердженій наказом Міністерства соціальної політики України від 07.02.2020 № 86 [14].

Перелічені вище нормативні акти закладають основу сучасної адміністративної процедури оцінювання гендерного впливу проєктів нормативно-правових актів.

Водночас механізм оцінювання гендерного впливу рішень органів державної влади в Україні включає в себе сукупність дієвих адміністративно-правових засобів, до яких слід віднести: нормативно-правові засоби, що визначають правові засади забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, встановлюють принципи недискримінації та закріплюють обов'язок органів державної влади враховувати гендерний аспект під час підготовки, прийняття й реалізації управлінських рішень; організаційно-інституційні засоби, які охоплюють систему органів державної влади, їх структурних підрозділів, уповноважених посадових осіб та інших суб'єктів, відповідальних за реалізацію державної гендерної політики та здійснення відповідного оцінювання; процедурні засоби, що визначають послідовність здійснення оцінювання гендерного впливу, порядок збору та аналізу інформації, підготовки висновків, проведення консультацій і врахування отриманих результатів у процесі ухвалення остаточних управлінських рішень; інформаційно-аналітичні засоби, спрямовані на використання статистичних даних, гендерно дезагREGOVANOЇ інформації, соціологічних досліджень, аналітичних матеріалів та інших джерел інформації, необхідних для об'єктивної оцінки можливих наслідків відповідних рішень; кадрові та освітні засоби, що забезпечують формування

належного рівня професійної компетентності державних службовців у сфері гендерної рівності; контрольні засоби, покликані забезпечувати перевірку дотримання вимог законодавства щодо врахування гендерного компоненту під час здійснення нормотворчої та управлінської діяльності; а також засоби моніторингу, звітності та оцінювання ефективності реалізації прийнятих рішень після набрання ними чинності.

Особливе місце серед зазначених адміністративно-правових засобів займають нормативно-правові та процедурні механізми, оскільки саме вони створюють юридичну основу для практичного здійснення оцінювання гендерного впливу. Від якості нормативного регулювання залежить визначеність правового статусу суб'єктів оцінювання, розподіл їхніх повноважень, встановлення чітких етапів проведення відповідних процедур, критеріїв аналізу та порядку врахування отриманих результатів під час прийняття управлінських рішень. Водночас процедурна складова забезпечує послідовність адміністративних дій, спрямованих на своєчасне виявлення можливих ризиків виникнення нерівності, аналіз соціальних наслідків майбутніх рішень, підготовку мотивованих висновків та формування пропозицій щодо усунення або мінімізації потенційно дискримінаційних положень ще до їх практичного впровадження. Саме завдяки таким процедурам оцінювання гендерного впливу набуває ознак превентивного адміністративно-правового інструменту, який дозволяє уникнути виникнення негативних наслідків ще на етапі підготовки управлінських рішень.

Не менш важливе значення мають інформаційно-аналітичні та методичні засоби, оскільки ефективність оцінювання безпосередньо залежить від повноти, достовірності та об'єктивності інформації, яка використовується під час аналізу. Прийняття обґрунтованих управлінських рішень неможливе без застосування гендерно дезагREGOVANOЇ статистики, результатів соціологічних досліджень, демографічних показників, економічних прогнозів та інших аналітичних матеріалів, що дозволяють встановити, яким чином відповідне рішення може вплинути на різні категорії населення. Водночас використання єдиних методичних підходів забезпечує уніфікацію процедур оцінювання, однакове розуміння критеріїв аналізу всіма суб'єктами публічного адміністрування та підвищує об'єктивність сформульованих висновків. Завдяки цьому результати оцінювання стають не формальним додатком до проєкту нормативного чи індивідуального акта, а важливою складовою процесу вироблення державної політики, яка ґрунтується на принципах законності, рівності, пропорційності та належного врядування.

Водночас належне функціонування зазначеного механізму неможливе без ефективних організаційно-інституційних, кадрових і контрольних засобів. Організаційне забезпечення передбачає чітке визначення компетенції органів державної влади, координацію їх діяльності, взаємодію між центральними та місцевими органами виконавчої влади, а також залучення наукових установ, громадських організацій та міжнародних партнерів до вироблення сучасних підходів у сфері гендерної політики. Кадрові засоби спрямовані на підготовку висококваліфікованих державних службовців, здатних професійно застосовувати методики оцінювання гендерного впливу та використовувати методики їх результати під час реалізації своїх владних повноважень. У свою чергу, контрольні засоби забезпечують перевірку якості проведеного оцінювання, повноти врахування його результатів у процесі прийняття рішень, своєчасне вияв-

лення недоліків адміністративної практики та розроблення заходів щодо її вдосконалення. Сукупність зазначених адміністративно-правових засобів формує цілісний механізм оцінювання гендерного впливу, який спрямований не лише на забезпечення фактичної рівності прав і можливостей жінок і чоловіків, а й на підвищення ефективності діяльності органів державної влади, якості публічного адміністрування та рівня суспільної довіри до державних інституцій.

З огляду на викладене, доцільно сформулювати авторське визначення досліджуваної категорії, відповідно до якого адміністративно-правові засоби оцінювання гендерного впливу рішень органів державної влади – це система взаємопов’язаних нормативно-правових, організаційно-інституційних, процедурних, інформаційно-аналітичних, кадрових та контрольних правових інструментів, що застосовуються суб’єктами публічного адміністрування з метою забезпечення своєчасного виявлення, аналізу, прогнозування та запобігання можливим дискримінаційним наслідкам управлінських рішень для жінок і чоловіків, інтеграції гендерного підходу до процесу підготовки, прийняття, реалізації й моніторингу таких рішень, а також забезпечення принципів рівності, недискримінації, пропорційності та належного врядування у сфері публічного адміністрування.

Важливе значення для подальшого розвитку адміністративно-правового механізму оцінювання гендерного впливу рішень органів державної влади в Україні має Закон України «Про адміністративну процедуру» від 17.02.2022 № 2073-IX, яким започатковано формування в Україні єдиних стандартів адміністративної діяльності, заснованих на принципах законності, пропорційності, обґрунтованості, відкритості, доброчесності та належного врядування [15]. Однак слід відзначити, що чинне законодавство не передбачає обов’язкового здійснення оцінювання гендерного впливу як самостійної стадії адміністративної процедури.

Враховуючи вищезазначене, Закон України «Про адміністративну процедуру» доцільно доповнити положеннями, які б передбачали проведення оцінювання можливих дискримінаційних наслідків під час підготовки адміністративних актів у випадках, коли відповідні рішення можуть істотно впливати на реалізацію прав, свобод та законних інтересів значної кількості осіб. Це дозволить перетворити оцінювання гендерного впливу із вузькоспеціалізованого напрямку експертної діяльності на універсальний елемент сучасної адміністративної процедури.

Висновки. Проведене дослідження дозволяє сформулювати висновок про те, що адміністративно-правові засоби оцінювання гендерного впливу рішень органів державної влади становлять цілісну систему взаємопов’язаних правових інструментів, спрямованих на забезпечення принципів рівності, недискримінації та належного врядування у процесі здійснення публічного адміністрування. Їх застосування дозволяє інтегрувати гендерний компонент на всіх етапах підготовки, прийняття та реалізації управлінських рішень, забезпечуючи своєчасне виявлення потенційних ризиків виникнення дискримінаційних наслідків і підвищуючи обґрунтованість державної політики.

Використання інструментального підходу до розуміння адміністративно-правових засобів дає можливість розглядати їх не лише як сукупність нормативних приписів, а насамперед як ефективний механізм досягнення публічно значущої мети – забезпечення реальної, а не формальної рівності прав і можливостей жінок і чоловіків.

Проведене дослідження засвідчує, що сучасний механізм оцінювання гендерного впливу в Україні вже має належне нормативне підґрунтя, однак його практична ефективність значною мірою залежить від узгодженого функціонування організаційно-інституційних, процедурних, інформаційно-аналітичних, кадрових та контрольних адміністративно-правових засобів. Лише їх комплексне застосування забезпечує об’єктивність оцінювання, належну якість управлінських рішень та можливість своєчасного коригування державної політики відповідно до принципів верховенства права, пропорційності, відкритості та справедливості. У цьому контексті оцінювання гендерного впливу доцільно розглядати як невід’ємний елемент сучасної моделі публічного адміністрування, орієнтованої на прогнозування соціальних наслідків управлінських рішень.

Перспективи подальшого розвитку адміністративно-правового механізму оцінювання гендерного впливу пов’язані із його більш глибокою інтеграцією до загальної адміністративної процедури, удосконаленням нормативного регулювання, уніфікацією методичних підходів та активним використанням сучасних цифрових інформаційно-аналітичних технологій. Доцільним видається також нормативне закріплення обов’язковості проведення оцінювання можливих дискримінаційних наслідків під час підготовки адміністративних актів, здатних істотно впливати на права, свободи та законні інтереси значної кількості осіб. Реалізація зазначених напрямів сприятиме підвищенню якості публічного адміністрування, ефективнішому виконанню міжнародних зобов’язань України у сфері забезпечення гендерної рівності та зміцненню суспільної довіри до діяльності органів державної влади.

Література:

1. Кравченко О. С., Боровик А. В. Адміністративно-правові основи гендерної політики в Україні: монографія. Одеса: Юридика, 2025. 171 с.
2. Грицяк Н.В. Формування гендерної політики в Україні: проблеми теорії, методології, практики: монографія. Київ: Вид-во НАДУ, 2004. 384 с.
3. Перевалова Л. В., Гаряєва Г. М. Правові засади регулювання державної гендерної політики в Україні. *Право та інноваційне суспільство*. 2021. № 1 (16). С. 136–143.
4. Онуфрієнко О. В. Правові засоби у контексті інструментальної теорії права: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень»; Національний ун-т внутрішніх справ. Х., 2004. 18 с.
5. Денисова А. Правові засоби: поняття та види. *Право України*. 2010. № 7. С. 190–195.
6. Ганзенко О.О. Теорія правових засобів у контексті інструментальної теорії права. *Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. Юридичні науки*. 2016. № 3. С. 36–42.
7. Олійник О. В. Адміністративно-правові засоби забезпечення інформаційної безпеки. *Юридичний вісник*. 2015. № 1 (34). С. 65–69.
8. Лошицький М.В. Адміністративно-правові засоби в механізмі охорони навколишнього середовища. *Митна справа*. 2015. № 1 (97). С. 79–85.
9. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 01.01.2020. База даних «Законодавство України». *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр> (дата звернення: 21.03.2026).
10. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 08.09.2005 № 2866-IV. Дата оновлення: 19.12.2024. База даних «Законодавство України». *Верховна Рада*

України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text> (дата звернення: 21.03.2026).

11. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні : Закон України від 06.09.2012 № 5207-VI. Дата оновлення: 30.05.2014. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text> (дата звернення: 21.03.2026).
12. Про правотворчу діяльність : Закон України від 24.08.2023 № 3354-IX. Дата оновлення: 19.04.2025. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20#Text> (дата звернення: 21.03.2026).
13. Питання проведення гендерно-правової експертизи : постанова Кабінету Міністрів України від 28.11.2018 № 997. Дата оновлення: 21.07.2025. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997-2018-п#Text> (дата звернення: 21.03.2026).
14. Про затвердження Інструкції щодо інтеграції гендерних підходів під час розроблення нормативно-правових актів : наказ Міністерства соціальної політики України від 07.02.2020 № 86. Дата оновлення: 13.03.2020. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0211-20#Text> (дата звернення: 21.03.2026).
15. Про адміністративну процедуру : Закон України від 17.02.2022 № 2073-IX. Дата оновлення: 15.11.2024. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-IX> (дата звернення: 21.03.2026).

Poliushko A. Administrative and legal means of assessing the gender impact of decisions of public authorities in Ukraine

Summary. The scientific publication is devoted to the study of the administrative and legal means of assessing the gender impact of decisions of public authorities in Ukraine.

It is noted that, under contemporary conditions, the effectiveness of public authorities is evaluated not only

by the extent to which they perform their assigned functions, but also by their ability to develop and implement managerial decisions that do not produce discriminatory consequences for different social groups. Formally neutral legal acts and administrative decisions often affect women and men differently due to existing social, economic, and occupational differences, which necessitates their comprehensive preliminary assessment. Therefore, gender impact assessment is gradually becoming one of the key instruments for improving the quality of public administration based on the principles of fairness, equality, and effective protection of human rights.

It is concluded that the current mechanism for gender impact assessment in Ukraine already has an appropriate legal framework; however, its practical effectiveness largely depends on the coordinated functioning of organizational and institutional, procedural, information and analytical, human resource, and supervisory administrative and legal means.

It is proposed to supplement the Law of Ukraine «On Administrative Procedure» with provisions requiring the assessment of potential discriminatory consequences during the preparation of administrative acts in cases where the relevant decisions may significantly affect the exercise of the rights, freedoms, and legitimate interests of a substantial number of persons. This would transform gender impact assessment from a narrowly specialized area of expert activity into a universal component of the modern administrative procedure.

Key words: gender impact, public administration, legal means, instrumental theory, principle of equality, administrative decisions, impact, assessment, mechanism, expertise, administrative procedure.

Використання штучного інтелекту. Під час підготовки статті інструменти штучного інтелекту не використовувалися.

Дата першого надходження статті до видання: 08.08.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 02.09.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 01.10.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)